

ENERGIAVIRASTO

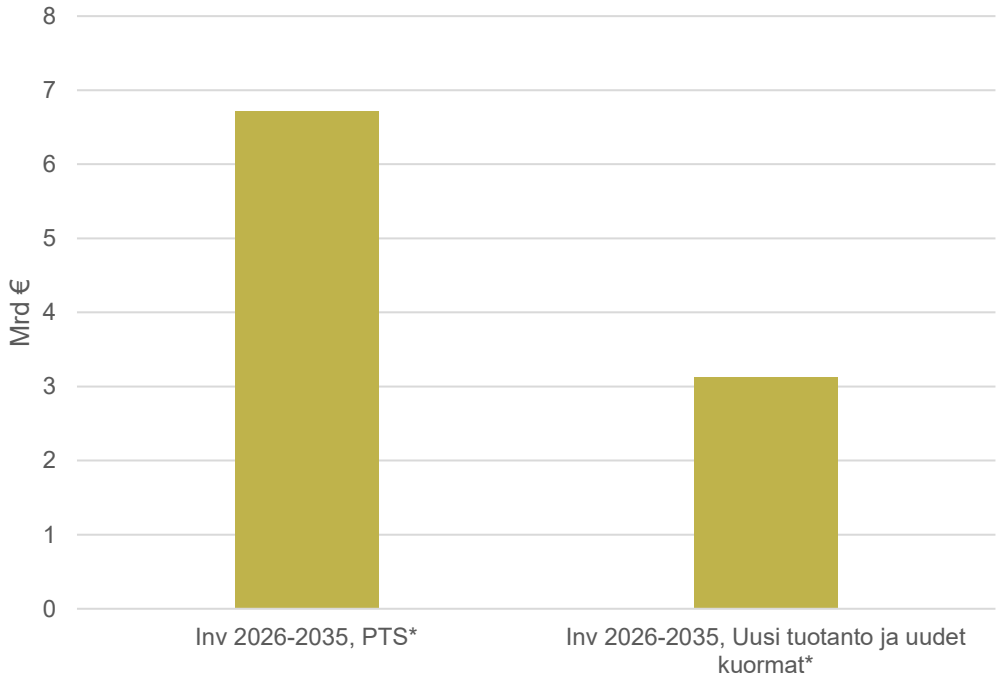
EDUSKUNNAN TALOUSVALIOKUNNAN ASIANTUNTIJAKUULEMINEN 23.10.2026

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2019/943 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottavista sähkölaskuista unionissa vähentämällä järjestelmäkustannuksia ja edistämällä sähköistämistä ja digitalisaatiota

Yksikönpäällikkö Tiina Karppinen

Kustannustehokas verkon kehittäminen edellyttää myös verkon käytön ohjausta

Sähkönjakeluverkon investointitarpeet 2026-2035

*Vuoden 2026 kehittämissuunnitelmat. Toimitettujen tietojen tarkastaminen on edelleen kesken Energiavirastolla ja tiedot voivat tarkentua myöhemmin.

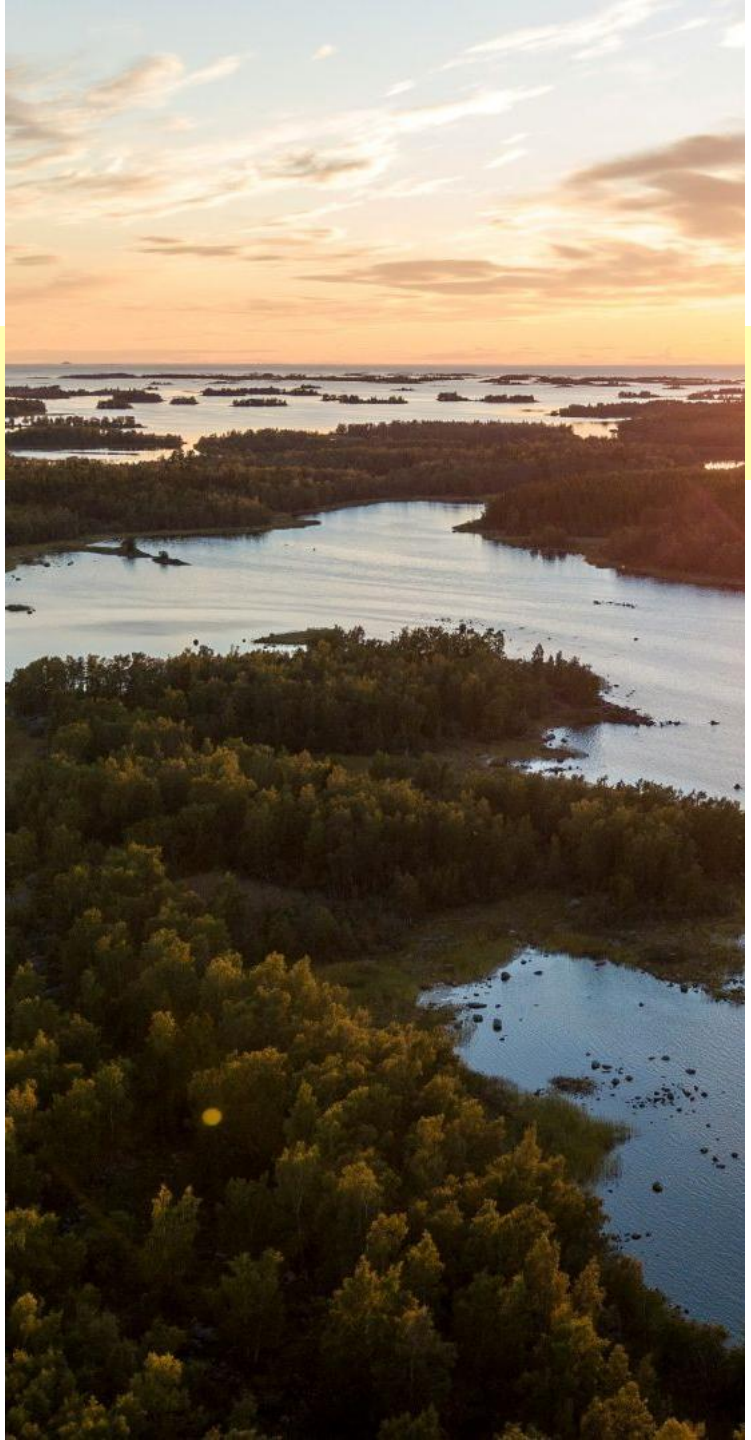
- **Tehostaa olemassa olevan verkkoinfrastruktuurin käyttöä** ja optimoida järjestelmän kokonaiskustannuksia.
- **Varmistaa kustannusvastaavat verkkomaksut**, jotka heijastavat käyttäjien järjestelmälle aiheuttamia todellisia kustannuksia. **Ohjata verkon käyttäjiä** kulutuksen joustamiseen ja verkon tehokkaampaan käyttöön.
- **Hallinnoida** verkkoon pääsyn pullonkauloja ruuhkatilanteissa.
- **Lisätä avoimuutta ja tehokkuuden seurantaa** suorituskykyindikaattoreiden avulla.
- *Energiaviraston hinnoittelun valvontamenetelmät ohjaavat kustannusvastaavaan ja tehokkaaseen verkon kehittämiseen. Sähkömarkkinalain 26 a §:n mukainen korotuskattosääntely varmistaa, ettei asiakkaiden maksurasitus kasva hallitsemattomasti*
- *Vain osa investointikustannuksista uuden tuotannon ja kuormien liittämisestä peritään liittymismaksuilla*

Yksittäisiä huomioita hinnoitteluun liittyen

- **Esitetty muutos verkonhaltijoiden tehokkuuden mittaamisen hinnoittelun valvontamenetelmiin liittyen on kannatettava**
  - *Energiaviraston menetelmät sisältävät nykyisellään*
    - *operatiivisten kustannusten osalta vertailun toisiin verkonhaltijoihin sekä jakelun että kantaverkon osalta*
    - *Investointikustannusten osalta vertailun tehokkaaseen investointiin (vertailu tehdään suhteessa yksikköhintoihin, jolloin vain vertailu kohdistuu tarkasti vain samoihin olosuhteisiin ja täysin samanlaisiin investointeihin).*
    - *investointien osalta vertailua ei käytännössä kuitenkaan tehdä kantaverkonhaltijoille, koska Suomessa vain yksi kantaverkonhaltija ja sillä yksikköhinnat muodostuvat vain yhtiön omista kustannuksista.*
- **Esitetty muutos artiklaan on suorituskykyindikaattorien osalta kannatettava.**
  - *Energiaviraston verkonhaltijoita koskeva tunnuslukumääräys sisältää älyverkkokykyindikaattorit, ACER:n mahdollisesti myöhemmin ilmoittamat tunnusluvut integroidaan tunnuslukumääräykseen.*
- **Esitetty muutos hintasignaalien osalta on kannatettava, kunhan näitä voidaan sovittaa kansalliseen tarpeeseen.**
  - *Sijaintiin perustuvat hintasignaalit voivat olla tarpeen tiettyihin tilanteisiin, ei kaikkiin tariffeihin. Sähkömarkkinalain pistehinnoittelu-periaate ei nykyisellään salli sijaintiperusteisia tariffeja.*
  - *Liittymismaksuihin kapasiteettivarausmaksulla on mahdollistettu rakentaa sijaintiin perustuvia signaaleja jo nykyisellään. Liittymismaksussa hintasignaalin vaikutus on toteutuksesta riippumatta hyvin pieni suurille toimijoille.*
    - *Alle 110 kV verkossa: kapasiteettivarausmaksu voi olla halvempi muuntamo ja sähköasemaliitynnöissä --> ohjaa liittymään tehokkaammin vähentäen verkon vahvistuskustannuksia.*
    - *110 kV verkossa mahdollista käyttää verkkoaluekohtaista kapasiteettivarausmaksua --> ohjaa liittymään sille alueelle, jossa verkon vahvistaminen on halvempaa tai jossa tuotanto tuo hyötyjä.*
- **Tariffien kapasiteetti- ja käyttöaikaelementtien osalta muutokset ovat myös kannatettavia, kun kansallinen liikkumavara säilytetään**
  - *Sähkömarkkinalain 54 § ja Energiaviraston jakelumaksujen harmonisaatiomääräys mahdollistavat kapasiteetti- ja käyttöaikaelementtejä, kunhan näitä ei säädetä pakolliseksi jokaiseen tuotteeseen*
- **Komission delegoidulle asetukselle virasto ei tariffien tai näiden menetelmien osalta näe tarvetta.**

Liittymisen priorisointi (art. 18 d)

- Esitetyn artiklan tavoitteet ovat asianmukaisia ja kannatettavia
- Esitetyn asetuksen artiklassa tulisi huomioida entistä korostetummin teknologianeutraalisuus ja vaikutukset koko sähköjärjestelmälle (kuten verkkokapasiteetin kustannusrasite)
- Suoraan esitetyt käyttäjäryhmät/sähkönkäyttökohteet tulisi esittää vahvemmin esimerkinomaisesti, jos välttämätöntä → riskinä, että jokin käyttäjäryhmä jää huomioimatta asetuksen tulkinnassa
- Huom. vastaava menettely kypsyyskriteerien osalta käytössä jo viraston 2025 lopussa vahvistamien liittymien hinnoittelumenetelmien ja kantaverkolle annetun ohjeistuksen perusteella (lisätietoja mm. viraston verkkosivuilta).
- TEM valmistelee muutosta kansalliseen sähkömarkkinalakiin liittämisen priorisoinnista kansallisella tasolla
    - Osana kansallista valmistelua olisi hyvä huomioida muuttuva sähkökauppa-asetus, jotta ei myöhemmin tulisi ristiriitaa ja tulkintaongelmia asetuksen ja kansallisen lainsäädännön toimeenpanossa.

ENERGIAVIRASTO

KIITOS

Tiina Karppinen

www.energiavirasto.fi